

Working with Words: On Learning to Speak Christian
Stanley Hauerwas
Cascade Books 2011
322 sider

Anmeldt af **Andreas Østerlund Nielsen**

Stanley Hauerwas betegner selv i forordet denne samling af taler, prædikener og artikler som en "køkkenvask-bog" (s. x). Den udgør ikke et samlet argument, og dog er den indre sammenhæng, som Hauerwas udtrykker håb om det, tydelig. *Working with Words* kan da også bedre beskrives som vellagret vin fra den modne Hauerwas (Hauerwas gik sidste år som 73-årig på pension fra sin stilling som professor i teologisk etik ved Duke University, men er fortsat særdeles aktiv). Det er derfor heller ikke nødvendigvis en bog for begyndere udi det Hauerwas'ke univers. Her er ikke mange af tidligere tiders "bobler" med harske udfald mod liberalisme, Amerika og kompromitterede Christendom-kirker (og dog slutter bogen med en sønderlemmende sarkastisk respons på kritik). Til gengæld rummer samlingen en række anerkendende og særdeles tankevækkende teologiske refleksioner over en bred vifte af temaer og forfatterskaber.

Hauerwas fortsætter i *Working with Words* sit livsprojekt med at bringe John Howard Yoders teologi i diskussion indenfor hans eget enorme vidensfelt, som dækker

etik, teologi, filosofi, politik og samfundsforhold. Den stadig tilbagevendende pointe er, at verden og tilværelsen ikke kan forstås i abstraktion, men altid kun i relation til det konkrete liv og levede praksisser, hvilket vil sige: kirken. Kirken og de kristne praksisser er forudsætningen for erkendelse af sandhed og erhvervelse af godhed. Sådan er argumentet for eksempel i en grundig drøftelse af Charles Taylors konceptualisering af *immanens* og *transcendens* i hovedværket *A Secular Age*.

I *Working with Words* er det konkrete i særlig grad sproget og ordene (Wittgenstein er til stede mellem linjerne). Det er afgørende at være omhyggelig med ordene, for betydningen ligger i sproget selv, mere end i det, som siges. At blive formet som kristen, er derfor ikke *ligesom* at lære et sprog; det er at lære et nyt sprog: At tale og skrive *kristent*. Det er det, Hauerwas med erfaren dybde gør, når han skriver om grådighed, ondskab, kærlighed, korset, krop, godhed og nød. Det gør han med balance, når han siger til en flok unge studerende "I do not want to make Christianity easy. I want to make it hard" (s. 116), og

samtidig i artiklen om godhed endnu en gang refererer til stifteren af L'Arch-fællesskaberne, Jean Vanier's livshistorie og slår fast, at vi alle må erkende, at vi er "fattige," for "Jesus came to bring Good news to *the poor* not those who *serve* the poor" (s. 76). Nåde og sandhed går smukt hånd i hånd.

De akademiske artikler i denne samling er ikke letlæste, eftersom Hauerwas til stadighed refererer til en mængde personer indenfor mange fagfelter. Der er dog mange "lavthængende frugter", ikke mindst i bogens sidste del, hvor Hauerwas (og vekslende medforfattere) leverer overblik over Charles Taylors *A Secular Age*, H. Richard Niebuhrs etik, Alasdair MacIntyre og Thomas Aquinas' dydsetikker, katolsk sociallære og metodismens teologiske etik.

En ekstra glæde for denne anmelder er, at Hauerwas i to af bidragene er mere eksplisit end vanligt med sin forståelse af vidnesbyrd som mission. Prædikenen "Sent: The Church Is Mission" bygger således på Hauerwas' bidrag ved en missionsteologisk konference i Aarhus i 2010, udgivet i bogen *Walk Humbly With the Lord*.

Working with Words kan anbefales alene på grund af det brede og højest interessante felt af primært etiske forfattere og problemstillinger, som her behandles. Derudover anlægger Hauerwas et – for mange af dette tidsskrifts læsere givetvis nyt – inspirerende perspektiv i alle sine drøftelser. Og så skriver Hauerwas fortsat infamt godt.